

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

BRNO 1974

běžníkového tvaru. V objektu byla rovněž běžná věteřovská keramika a dále mazanice a zvířecí kosti.

Poznámky:

¹ Viz článek J. Tejrál v tomto čísle.

² J. Skutil, Moravské prehistorické výkopy a nálezy Oddělení moravského pravěku Zemského musea 1937—1945, ČMZM XXXIII, 1947, 91—92.

³ J. Ondráček, Věteřovské sídliště v Lovčičkách u Slavkova, PV 1959, Brno 1960, 51—52; týž, Záchraná akce na věteřovském sídlišti v Lovčičkách (okr. Vyškov), PV 1967, Brno 1968, 40; týž, Další nálezy z věteřovského sídliště v Lovčičkách (okr. Vyškov), PV 1970, Brno 1971, 25; J. Řihovský, Záchrané akce v Lovčičkách (okr. Vyškov), PV 1963, Brno 1964, 7—8.

Rettungsgrabung auf der Věteřov Siedlung in Lovčičky (Bez. Vyškov) Bei der Rettungsgrabung auf der kaiserzeitlichen Siedlung in Lovčičky¹ hat man im April 1973 auch Gruben des Věteřov Types abgedeckt. Die Lokalität befindet sich auf einem mässigen Abhang oberhalb des Baches Bošovský, nordwestlich von Otnice. Auf diesen Fundort wies schon früher J. Skutil² und in den letzten Jahren führte hier das Archäologische Institut der ČSAV in Brno³ einigemal Rettungsaktionen durch.

Bei der Grabung im Jahre 1973 wurden 6 Gruben und ein Teil eines grossen Objektes untersucht. Die Mehrzahl der Gruben hatte einen kreisförmigen Grundriss und in Richtung zum Boden waren sie trapezförmig erweitert. Ein bedeutender Teil von ihnen war in der oberen Partie zerstört und untersucht wurden nur die unteren Grubenteile. Die Grösse der Gruben war ungefähr gleich und der Bodendurchmesser bewegte sich von 200 bis 250 cm. Die reichste war Grube 2/73, aus der eine zweihenkelige Amphore, ein Gefäss mit Öffnung im kugeligen Bauch, ein Tonnengefäss auf vier Füßen, der Teil von zwei Tonnengefässen, der Teil eines S-förmig profilierten Topfes mit aufgerauhter Oberfläche und weiteres Scherbenmaterial, Lehmewurf und Tierknochen stammt. Die anderen Gruben waren nicht so reich und es gelang aus diesen Scherbenmaterial, Lehmewurf und Tierknochen zu gewinnen.

Ausser den Gruben wurde auf der Siedlung noch der Teil eines grösseren Objektes von ungefähr rechteckiger Form untersucht, dessen Längsachse ca. 230 cm (der übrige Teil war zerstört) und die Querachse 320 cm betrug. In den Boden des Objektes war eine trapezförmige Grube eingetieft. Aus dem Objekt gewann man gleichfalls die übliche Věteřov Keramik und ferner Lehmewurf und Tierknochen.

VĚTEŘOVSKÉ SÍDLIŠTĚ U HUSTOPEČÍ (okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální museum, Mikulov

Při výkopu jámy pro garáž v trati „Nad židovským hřbitovem“ na jihozápadním okraji Hustopečí byla ing. Kolářem v hloubce asi 1,5 m rozeznána kulturní kotlovitá jáma o průměru 0,8 m a hloubce 0,5 m. Výplň jámy byla popelovitá a obsahovala střepy, pocházející patrně ze dvou nádob věteřovského typu. Díky pochopení nálezce a Jar. Horáka byly nalezeny spolu s nálezovými okolnostmi předány mikulovskému museu, kde jsou evidovány pod př. č. 169/73.

Věteřov Siedlung bei Hustopeče (Bez. Břeclav). In der Flur „Nad židovským hřbitovem“ hat man bei Terrainherrichtungen in einer Tiefe von 1,5 m eine kesselförmige Kulturgrube im Durchmesser von 0,8 m und einer Tiefe von 0,5 m festgestellt. Die Ausfüllung der Grube war aschig und enthielt Scherben, die vermutlich von zwei Gefässen des Věteřov Types stammen.

STOPY VĚTEŘOVSKÉHO SÍDLIŠTĚ NA TRASE DÁLNIČE V BRNĚ-BOHUNICÍCH (okr. Brno-město)

BOHUSLAV KLÍMA, AÚ ČSAV Brno

Koncem května 1973 byl ohlášen z výstavby dálnice jižně Bohunic nález zvířecích kostí. Došlo k němu při hloubení kanalizačního zářezu v dosahu úvozové cesty jižně od železničního přechodu. Nehluboko pod povrchem v silně humosní půdě ležely ve značném počtu recentní kosti skotu, koní i drobnějších domácích zvířat, a to i v původní anatomické skladbě, zřejmě zbytky mrchoviště.

Při obhlídce přiléhajícího západního úseku trasy, prořezávajícího zde nízký sprašový hřbet, byly zjištěny v severní stěně zbytky dvou rozrušených jam a v upravované ploše samotného dálničního tělesa na několika přiléhajících místech rovněž již jen nejspodnější zahloubené zbytky dalších takových objektů. Výplň západnější z obou širokých (130 cm) jam vakovitého tvaru s rovným dnem v hloubce 110 cm obsahovala příkrov pevné mazanice o síle 3–5 cm na lici straně dobře vyhlazené a pokryté jemnými povlaky, které připomínaly opakované nátěry. Na dně jámy v popelovité vrstvě s ohništěm ležely zvířecí kosti, šidlo, křemenný buchar a několik drobných zlomků keramiky. Vlastní nálezy i ostatní poznatky byly jen velmi omezené. Přinesly však neklamné doklady o tom, že v úseku dálnice 019 na km 80,00 bylo zachyceno více jam, příslušejících zřejmě sídlišti věteřovského typu.

Spuren einer Věteřov-Siedlung auf der Autobahntrasse in Brno-Bohunice (Bez. Brno-město). Auf der Trasse der Autobahn in Brno-Bohunice wurden im Abschnitt des km 80,00 Überreste eines mittelalterlichen Aasplatzes und eingetiefte Gruben erfasst, die nach der beschränkten Menge der geborgenen Funde einer Siedlung des Věteřov Types angehörten.

FRAGMENT VĚTEŘOVSKÉ KERAMIKY Z PAVLOVSKÝCH KOPCŮ

(okr. Břeclav)

JIŘÍ KOTAS, UJEP Brno

Ve vápencovém lomu, který se nachází severně od skalního masivu, zvaného „Vzývající“, našel autor na jaře 1973 v místech, kde se stýká výchoz horniny a nadloží, několik pravěkých střepů. Mezi těmito nálezy byl i fragment okraje bombovité nádoby s pupíkem (snad lincární keramika) a střep s lalokovitou nožkou z věteřovského hrnku. Materiál je červenohnědé barvy bez hrubších příměsí. Ostatní střepy, doprovázející tento nález, byly zcela atypické.

Ein Fragment der Věteřov Keramik von den Pollauer Bergen (Bez. Břeclav). Im Hangenden des Kalksteinbruches fand man das Fragment eines Věteřov Topfes mit typischem lappenförmigem Fuss.

SÍDLIŠTĚ LUŽICKÉ KULTURY V BOŘITOVĚ

(okr. Blansko)

JINDRA NEKVASIL, AŮ ČSAV Brno

(Tab. 24–28)

V Bořitově zaváděli v roce 1973 plynové vedení a při tom v ulicích jižní části obce byly porušovány pravěké objekty. Výkopy však byly ihned zahazovány. Student Antonín Štof z Bořitova zprvu zaznamenal na pěti místech jámy a sesbíral z vykopané hlíny střepy. Podle nich se dá určit, že na dvou místech (I, III) byly střepy ze starého lužického období, jinde (IV) ze středního (slezského) období a na jiném místě (V) pak byly střepy z obou uvedených období společně s nálezy ze středověku, které se nalézaly ve více výkopech. Při pokračování hloubení průkopů byly zachyceny další tři jámy, které bylo možno prozkoumat.

Toto sídliště leží vlastně na jižním svahu nad potokem Býkovkou a zjištěné objekty jsou od jejího levého břehu vzdáleny 150–200 m. Nedaleko odtud, směrem k východu, je známé pohřebiště lužické kultury¹.

Nejstarší nálezy obsahovala jáma 2. Měla obvyklý kuželovitý tvar (průměr nad dnem 200 cm, hloubka 120 cm od dnešního povrchu, ale byla silně zasažena recentními výkopy. Bylo z ní vyzvednuto množství střepů, zvířecí kosti, kusy mazanice a drobný bronzový kroužek, spirálovitě stočený z tenkého drátu. Mezi vesměs netypickými střípkami z drobných nádobek byly i střípky z okřínků. Typické starolužické středně velké nádoby byly zastoupeny jen střepem z bezuché nádoby. Ostatní střepy jsou vesměs z hrubě upravených hrncovitých nádob; v jámě byly střepy z malých typů, středně velkých, zásobnic i mís. Větší části ze dvou velkých hrnců či spíše zásobnic byly zčásti přepáleny. Jedna z nich měla výraznou profilaci, připomínající zásobnice veltické kultury. Ze střepů z konických mís nese jeden příznačné starolužické svislé rýhování.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek

Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic

Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21

Evidenční číslo: ÚVTE1-73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné